

GNONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

CENA PRENUMERATY : Miesięcznie z przesyłką pocztową 12 zł. Dnia odbiorczych pism 10 zł. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Kasie Oszczędnościowej Nr. 61206.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, al. P. Marji 52. Tel. 34. Str. pocz. 48.
Redaktor lub jego zastępca, przyjmują podzielenie i wyślą do odbiorcy od godz. 10 - 3 po poł.
Reklamsów nadesłanych redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZENI : Za wiersz 10 linijowy przed tekstem 50 gr. W tekście 40 gr. Za ogłoszenie 40 gr. Za ogłoszenie 30 gr. Brosza ogłoszenia wiersz napisowy 25 gr., każdy dalszy wiersz po 15 gr. Najniższa ogł. drobna zł. 1.50. Ogłoszenia zamiejscowe i matrymonjalne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach specjalnych i świątecznych ceny o 25 proc. drożej. Ogłoszenie skóne, fantastyczne, wytrwałe i bilansowe o 50 proc. drożej.

Dlaczego Hoover nie został wybrany?

Zwycięstwo Roosevelta w wyborach prezydenckich jest odbiciem ciężkiego kryzysu jaki przeżywają Stany Zjednoczone. W warunkach normalnych kandydat demokratyczny nie posiada niemal żadnych szans na zdobycie urzędu prezydenta. W ciągu 100 lat tylko cztery razy prezydentem był demokracja. Od roku 1892 ani jeden kandydat demokratyczny nie zdołał przesygnąć zwycięstwa głosów republikańskich; w roku 1912 jedynie rozłam w obozie republikańskim (na zwolenników Tafta i Roosevelta) umożliwił zwycięstwo Wilsonowi. Związki republikańskie z finansjerą i stierami prze mysłowców desygnują ich niejako, na stronnictwo „gospodarce”, a ich kandydat daje większe niż demokracja gwarancje że kierownik państwa urzeczywistni powszechny ideał Amerykanów — „prosperity”.

Te właśnie względy zdecydowały ctery lata temu o triumfalnym zwycięstwie Hoovera. Upatrywano w nim apostoła wielkiej pomysłowości, wierzone, że jego wybór zapewni Ameryce ową „prosperity” niezależnie od tego, jak ukształtują się stosunki gospodarcze w pozostałych krajach świata.

finansowej Hoovera. Okazało się bowiem że sam kredyt dla banków nie wystarczy do wywołania ogólnego ożywienia. W życiu gospodarczym istnieje jeszcze jeden czynnik, o którego brak rozbić się muszą wszelkie zamierzenia interwencjonistyczne: czynnikiem tym jest — zaufanie.

Ruch kapitałowy, mających zaścigiem swym objąć całe życie gospodarcze, przeważał się już w momencie, kiedy te kapitały docierały do banków prywatnych, mających je — w myśl intencji Hoovera — kierować dalej; poprzez przedsiębiorstwa aż do konsumentów. Banki wprowadziły same korzystać z udzielonych kredytów dzięki czemu nastąpiła znaczna poprawa ich sytuacji, ale nie chciały i nie mogły służyć im niemi dla dalszych operacji kredytowych. Ciężkie doświadczenia ostatnich czasów nie pozostały bez wpływu na ic politykę. Kiedy władze państwowe coraz bardziej angażowały się na drodze inflacji kredytowej, banki wzmocniły jeszcze politykę restrykcyjną politykę deflacji. I nie mogły inaczej, bo sytuacja ogólna nie wzbudzała dość zaufania, by lekceomyślnie angażować kapitały w niepewnych przedsiębiorstwach.

Przemysł i handel również nie chciały obciążać się nowymi zobowiązaniami w momencie, gdy wskaźniki produkcji i konsumpcji osiągały poziom najniższy, jaki zanotowano w ciągu całych dziesiątków lat. I dlatego hooverowska polityka „deflacji” nie dała zamierzonych rezultatów; kredyty nie dotarły ani do warsztatów produkcyjnych ani do konsumentów; życie gospodarcze nie zareagowało na bodźce, które miały wprowiść je w ruch i przelać dławiący marazm.

Nieprowadzenia polityki gospodarczej Hoovera rozstrzygnęły o zwycięstwie Roosevelta. Może nie należałoby nawet określać wyniku wyborów amerykańskich jako zwycięstwa Roosevelta. Może właściwie byłoby go nazwać klęską Hoovera. Bo Roosevelt nie miał — a w każdym razie nie rozwijał — określonego i pozytywnego programu gospodarczego. Ograniczał się do konsekwentnego po tępienia polityki swego poprzednika. Sprzymierzeńcem jego były katastrofalne warunki życia milionów obywateli amerykańskich, którzy byli jednocześnie — wyborcami. I wyborcy odwrócili się od polityków, którzy tak sromotnie zawiedli ich zaufanie i skierowali oczy ku nowemu, nie obarczonemu jeszcze odpowiedzialnością za ich niedole stronnictwu aby w jego kandydacie uosobić swe nieziszczalne sny o prosperity. A. P.

P. Jan Szembek wiceministrem Spraw Zagranicznych. P. Prezydent Rzplitej podpisał nominację dotychczasowego posła R. P. w Bukareszcie p. Jana Szembeka na podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

Hoover za przedłużeniem moratorium dla długów wojennych. — Konferencja Hoovera z Rooseveltem.

Waszyngton. — Wedle informacji, otrzymanych przez „United Press”, uchodziło za pewne, że prez. Hoover uważa za konieczne przedłużenie t. zw. moratorium Hoovera o dalszy rok.

Hoover proponuje to swemu następcy Rooseveltovi na zapowiedzianej konferencji, która odbędzie się w najbliższych dniach. Hoover jest zdania, że państwa dłużnicze Europy pod przewodnictwem Anglii i Francji domagają się będą redukcji, względnie skreślenia długów wojennych, a najlepszym rozwiązaniem sprawy w tym momencie aż do zakończenia pertraktacji z państwami europejskimi by. oby przedłużenie moratorium

proszona przez Roosevelta przyjęta została w tutejszych kołach politycznych z żywym zadowoleniem.

Francuski plan rozbrojeniowy nie zadowolił Berlina.

Berlin. — Francuski plan konstruktywny, dotyczący rozbrojenia i bezpieczeństwa, przyjęty został na Wilhelmstrasse niechętnie, mimo, że zawiera szereg koncesji dla Niemiec. Niemcy wysuwają szereg zastrzeżeń, a przedewszystkiem twierdzenie, iż w swej mowie, wygłoszonej na forum Izby deputowanych p. Herriot obiecał Niem

com znacznie więcej, aniżeli przewiduje to oficjalny plan francuski. Dalej niepodobają się oczywiście niemieckim kołom rządowym tezy francuskie, dotyczące bezpieczeństwa i aktu arbitrażowego. Ofiary Francji na rzecz Niemiec, polegające na skróceniu czasu służby wojskowej, nazywają tutaj „nie tak wielkie” i zapytują dlaczego plan nie przewiduje zmniejszenia n. r. ciężkiej artylerji.

Wedle zdania prez. Hoovera, Ameryka działa w swym najszybszym interesie godząc się na przedłużenie terminu płatności i domagając się dopiero wtedy zwrotu długów, gdy państwa europejskie podreperują się gospodarczo i finansowo. Przez przeciąg ostatnich czterech miesięcy swej kadencji urzędowej Hoover zdecydowany jest we wszystkich ważniejszych sprawach polityki wewnętrznej i zagranicznej porozumiewać się ze swym następcą Rooseveltem.

Albany. — Prez. Roosevelt przyjął zaproszenie Hoovera przybycia do Waszyngtonu w celu odbycia wspólnej konferencji nad najważniejszymi zagadnieniami polityki międzynarodowej, przy czym wyraził swe podziękowanie Hooverowi za współpracę dla dobra narodu.

Roosevelt proponuje, by rozmowy te prowadzone były nieoficjalnie i miały raczej charakter osobisty. W kołach miarodajnych wyrażają przekonanie, że konferencja Hoover — Roosevelt dojdzie do skutku już w poniedziałek lub wtorek przyszłego tygodnia w Białym Domu. Wiadomość o przyjęciu za-

Wroczenie nagród zasłużonym artystom sceny. W gmisach Teatru Narodowego odbyło się wroczenie nagród trzem artystom scen polskich, a m. in. wicelce pp. Ludwikowi Solskiemu, Stefanowi Jaraczowskiemu i Marji Dulebiance. Nagrody te ufundowane zostały przez nieznanego ofiarodawcę. P. Ludwik Solski otrzymał pułk srebrny za całokształt twórczości artystyczno-obywatelskiej, p. Stefan Jaracz cześć na 1000 zł. za kreację „Judasza” w dramacie Tetmajera, p. Małga Dulebianka cześć na 1000 zł. za kreację „Marji” w dramacie Rittnera. W matym doniku. Na ilustracji nasze widowni odznaczonych artystów obok stolika z darem honorowych dyplomami.

W inspirowanych przez czynniki rządowe komentarzach znajduje się m. in. twierdzenie, że plan francuski jest t. zw. „lex gallica”, która conajwyżej stanowić może przyczynek do problemu rozbrojenia, nie może jednakże być wystarczającą podstawą do rokowań. Jak wynika z tych pierwszych komentarzy, niemieckie nie znosi się bynajmniej na „toniec” t. zw. „polityki wymuszeń”, stosowanej z powodzeniem przez Niemcy od szeregu lat, a ostatnio rozwijanej w sprawie rozbrojenia.

Między Hohenzollernami panuje niezgoda polityczna.

Książę pruski, August Wilhelm, syn Wilhelma II, zabierał głos w ubiegłym tygodniu na wstępie narodowych socjalistów w berlińskim Sport-Palace. W mowie swej napadał książę ostro na organizację b. frontowców „Helm Stalowy”, których oskarżał o „nikczemne kalumnie”, „zrucane pod adresem hitlerowców”, „jeśli — mówił August Wilhelm — ludzie z obozu „Helm Stalowego” posuwają się aż do tego, iż nazywają szturmowców naszych (hitlerowskich) świniami, to niechże wiedzą, że on, książę August Wilhelm, uważa sobie za zaszczyt znajdować się w szeregu takich swiń”.

„Helm Stalowy” nie pozostał dłużnym w odpowiedzi księciu Auwi i biuro prasowe tej organizacji zamieściło w prasie komunikat następujący: „Jego Król. Wysokość ks. August Wilhelm, który nie przestaje korzystać z przywilejów i korzyści materialnych, finanso-

Cała ta akcja „redeflacyjna” Hoovera miała na względzie cele zarówno finansowe jak ekonomiczne. Z jednej strony chodziło o zapewnienie walucie środków obrony na wypadek nowej fali nieufności i nowej fali odpływu złota, z drugiej — o wyposażenie instytucji kredytowych w znaczne środki, płynne i zapewnienie im warunków intensywnej działalności kredytowej w stosunku do przemysłu i handlu, a wreszcie o wywołanie ogólnej zwyki cen i płac. W ten sposób Hoover chciał odsunąć niebezpieczeństwo pogłębienia się trudności jakie wywołała deprecjacja cen i usług oraz skupić wszystkie czynniki, potrzebne do wprowadzenia w ruch maszyny ekonomicznej, której funkcje zostały przez kryzys zakończone.

Czy cel został osiągnięty? Niewątpliwie nie — i to w stopniu, zgodnym z przeciwnicy, jak i zwolennicy polityki

